

Proroctví v žalmech (1)

Texty na tento týden

Žd 9,11–15; Ž 122; Ž 15; Ž 24; Ex 33,18–23; Ž 5; Ž 51,9–17

Základní verš

„A viděl jsem, hle, Beránek stál na hoře Sión a s ním sto čtyřicet čtyři tisíce těch, kdo mají na čele napsáno jméno jeho i jméno jeho Otce.“ (Zj 14,1)

Při studiu Písma jsme mohli objevit, že příběhy Starého zákona nám pomáhají pochopit symboly použité v knize Zjevení. Dělal bychom však chybu, kdybychom se soustředili jen na samotné příběhy.

Jedním z mimořádně bohatých zdrojů informací je Kniha žalmů, sbírka posvátné poezie, která zkoumá mnohé lidské zkušenosti a možné interakce s Bohem – od sklíčenosti z hříchu a utrpení až po nespoutanou radost z Hospodinovy přítomnosti a z jeho opakovaných zaslíbení odpuštění a záchrany.

Pozorné čtení žalmů přináší detaily, díky nimž kniha Zjevení ožívá. Je tomu tak i ve Zj 14, které popisuje závěrečné dílo církve na zemi. Boží lid času konce dostal stejnou roli jako Izrael ve starověku: máme být světlem národům, posledním milosrdným voláním pro všechny lidi, aby uctívali a poslouchali svého Stvořitele.

Některé podrobnosti uvedené v žalmech nám mohou poskytnout nové uvědomění si naší role v posledních chvílích dějin země.

Osnova lekce

Kniha Zjevení je naplněna obrazy ze svatyně a odkazy na ni (chrám, svícen, oltář, schrána (truhla) smlouvy atd.). V této lekci se podíváme na to, jak nám mohou některé starozákonní žalmy pomoci lépe porozumět této symbolice.

- ▶ Žd 9,11–15: Novozákonní obraz Ježíše jako nebeského Velekněze (neděle)
- ▶ Ž 15; Zj 14,1: Obraz Božího lidu shromážděného díky Beránkovi u jeho svatyně (pondělí)
- ▶ Ex 34,5–7; Ž 119,55; Zj 14,1: Obraz chrámu a Božího lidu nesoucího Boží jméno (úterý)
- ▶ Ž 5; Zj 14: Obraz věrných klanících se v chrámu Bohu (středa)
- ▶ Ž 51,9–17; Zj 14: Obraz Božího lidu hlásajícího evangelium světu (čtvrtek)

NÁŠ VELEKNĚZ

¹¹Ale když přišel Kristus, velekněz, který nám přináší skutečné dobro, neprošel stánkem zhotoveným rukama, to jest patřícím k tomuto světu, nýbrž stánkem větším a dokonalejším.

¹²A nevešel do svatyně s krví kozlů a telat, ale jednou provždy dal svou vlastní krev, a tak nám získal věčné vykoupení. ¹³Jestliže již pokropení krví kozlů a býků a popel z jalovice posvěcuje poskvrněné a zevně je očisťuje, ¹⁴čím více krev Kristova očistí naše svědomí od mrtvých skutků k službě živému Bohu! Vždyť on přinesl sebe sama jako neposkvrněnou obět Bohu mocí Ducha, který nepomijí. ¹⁵Proto je Kristus prostředníkem nové smlouvy, aby ti, kdo jsou od Boha povoláni, přijali věčné dědictví, které jim bylo zaslíbeno – neboť jeho smrt přinesla vykoupení z hříchů, spáchaných za první smlouvy. (Žd 9,11–15)

Osobní studium

Když Mojžíš dohlížel na stavbu svatyně, nemohl si vybrat pro jeho stavbu nějaký plán podle svého uvážení. Bůh mu dal přesné pokyny, podle kterých měl stavět: „Hleď, abys všechno udělal podle vzoru, který ti byl ukázán na hoře“ (Ex 25,40).

Úvodní verše (Žd 9,11–15) popisují Krista jako našeho Velekněze v nebeské svatyni. Co se z toho dovídáme o tom, co pro nás dělá?

Pozemská svatyně předznamenávala Ježíšovo dílo do úžasných detailů. O Ježíši vydávalo svědectví vše, co se jí týkalo: osoba velekněze, služba ostatních kněží, zařízení svatyně a přinášené oběti a dary.

V knize Zjevení se nachází velké množství obrazů svatyně a odkazů na ni. V úvodních verších nacházíme svícen svatyně. Schrána (truhla) Boží smlouvy se výslovně zmiňuje v jedenácté kapitole. Kromě toho se ve Zjevení objevují mnohé další odkazy na chrám.

Bez pochopení starozákonní svatyně je naprosto nemožné pochopit, o čem Jan píše a o co v jeho viděních jde. Apoštol Pavel píše, že to, co prožili Izraelci, „je výstražný obraz a bylo to napsáno k napomenutí nám, které zastihl přelom věků“ (1K 10,11).

Ze studia detailů svatyně a později chrámu a také služby, která se v nich odehrávala, se můžeme hodně naučit. O dalším důležitém významu svatyně se dozvídáme z Knihy žalmů, která nám představuje osobní vztah, jenž měl Boží lid k chrámu. V žalmech například vidíme, jak moc se David odvolává na svatyni a co všechno pro něj svatyně znamená. V žalmech můžeme sledovat i reakci Božího lidu na to, co by měl pro ně udělat Mesiáš. Nejde zde jen o obrazy, ve kterých můžeme zahlédnout Ježíše. Důležité je vnímat i osobní zkušenosti těch, kteří pochopili, co nám Bůh prostřednictvím svatyně ukazuje. Tyto pravdy nás mají nejen poučit, ale také inspirovat naši cestu s Bohem.

Aplikace

Přečti si Ž 122. Přestože nemůžeme jít doslovně do pozemského „Hospodinova domu“ (dnes již neexistuje, a i kdyby byl znovu postaven na stejném místě, nemělo by to smysl), které prvky nacházející se v tomto žalmu mohou povzbudit náš pohled na Kristovo dílo? Všimni si tématu klidu, bezpečí, chvály a soudu.

NA HOŘE SIÓN

¹Davidův. Hospodine, kdo smí pobývat v tvém stanu, kdo smí bydlet na tvé svaté hoře? ²Ten, kdo žije bezúhonně, ten, kdo jedná spravedlivě, ten, kdo ze srdce zastává pravdu, ³nemá pomlouvačný jazyk, druhému nedělá nic zlého, na svého druha nekydá hanu, ⁴pohrdá tím, kdo je hoden zavržení, váží si těch, kdo se bojí Hospodina, nemění, co odpřisáhl, byť i ke své škodě, ⁵nepůjčuje na lichvářský úrok, nedá se podplatit proti nevinnému. Ten, kdo takto jedná, nikdy se nezhroutí. (Ž 15)

A viděl jsem, hle, Beránek stál na hoře Sión a s ním sto čtyřicet čtyři tisíce těch, kdo mají na čele napsáno jméno jeho i jméno jeho Otce. (Zj 14,1)

Osobní studium

Ve Zj 14 vidíme Boží lid, který stojí na hoře Sión. Původní Sión se nacházel západně od dnešního Jeruzaléma a byl považován za sídlo Božího trůnu a jeho přítomnosti uprostřed tohoto lidu. Časem byla s horou Sión ztotožněna i „chrámová hora“, která se původně nacházela na hoře Mórija.

Z tohoto popisu je tedy zřejmé, že Boží věrní na konci času jsou představeni právě jazykem svatyně. Podobné je to ve většině klíčových scén knihy Zjevení. Díky Beránkovi je Boží lid na jeho svaté hoře!

Přečti si Ž 15 a 24. Jakou důležitou otázku zde David klade? Porovnej jeho odpověď v těchto žalmech s popisem lidí stojících na Siónu ve Zj 14,1–5. Jaké paralely se zde objevují? Jak se člověk může připojit k této skupině lidí? Jaký význam má skutečnost, že na svých čelech mají napsané jméno Beránka i jméno jeho Otce (Zj 14,1)?

Davidův popis požadavků kladených na ty, kteří by mohli přebývat v Boží pří-

tomnosti, je pro každého hříšníka prakticky nedosažitelný. Kdo z nás může upřímně říci, že žije bezúhonně a jedná spravedlivě? Kdo z nás ze srdce zastává pravdu (Ž 15,2)? O každém z nás, kdo by se snažil tvrdit, že nikdy nezhršil, Bible velmi jasně říká, že v sobě nemá žádnou pravdu (1J 1,8).

Nemůžeme dospět k jinému závěru, než že je to právě Beránek, kdo nám umožňuje stát na Siónu. Beránek není v tomto Davidově žalmu zmíněn, ale je to úplně první postava, kterou Jan vidí stát na hoře Sión (Zj 14,1). Je to téměř, jako by Zj 14 odpovědělo na Davidovu otázku. Nyní, když Beránek Boží stojí na hoře Sión, tedy ve svatyni, můžeme tam být přítomni i my – a to jen díky jeho dokonalé spravedlnosti, kterou přijímáme vírou. Nemusíme mít strach. „Protože Ježíš obětoval svou krev, smíme se, bratři, odvážit vejít do svatyně cestou novou a živou, kterou nám otevřel zrušením opony – to jest obětováním svého těla“ (10,19,20). Jakou naději bychom měli bez jeho krve? Vůbec žádnou!

Aplikace

Zamysli se nad biblickými zaslíbeními o vítězství nad hříchem. Proč i přes tato zaslíbení stále zaostáváme za dokonalým příkladem, který nám dal Ježíš? Proč potřebujeme jeho dokonalý život jako „výkupné“ za nás?

ZÁKON V NAŠICH SRDCÍCH

⁵Hospodin sestoupil v oblaku, stál tam s ním a zavolal jméno Hospodin. ⁶Hospodin prošel kolem něho a zavolal: Hospodin, Hospodin, Bůh soucitný a milostivý, pomalý k hněvu, hojný v milosrdenství a věrnosti, ⁷zachovává milosrdenství tisícům, snímá vinu, přestoupení a hřích, jistě však nenechá viníka bez trestu, navštěvuje s trestem vinu otců na synech i na synech synů, na třetí i čtvrté generaci. (Ex 34,5-7; ČSP)

V noci si připomínám tvé jméno, Hospodine, tvého Zákona se držím. (Ž 119,55)

A viděl jsem, hle, Beránek stál na hoře Sión a s ním sto čtyřicet čtyři tisíce těch, kdo mají na čele napsáno jméno jeho i jméno jeho Otce. (Zj 14,1)

Osobní studium

Ti, kteří jsou shromážděni na hoře Sión mají na čelech napsané jméno Otce a Beránka. (Zda jde o dvě různá jména, je sporné, protože Ježíš je skutečným obrazem Otce!) „Jméno“ v Bibli znamená více než jen pojmenování, označení, kterým se lidé navzájem oslovují. Jméno představuje charakter. I my dodnes říkáme, že někdo má „dobré jméno“, když si lidé váží jeho charakteru.

Přečti si texty Ex 33,18-23; Ex 34,1-7 a Ž 119,55. Jak Hospodin reagoval na Mojžíšovu žádost: „Dovol mi spatřit tvou slávu!“? Co se dělo poté, co Bůh představil své jméno Mojžíšovi (Ex 34,5)?

Někteří lidé si představují Boží slávu jako mimořádně zářivé světlo. Přestože jde určitě o přiléhavý popis, není úplný. Hospodinova sláva je mnohem víc než jen vizuální projev. Hospodinovou slávou je jeho charakter. Totéž platí i pro Boží jméno.

Když Bible popisuje věřící, kteří mají na čelech napsané Boží jméno, nejde o došlovná písmena. Tento symbol vyjadřuje, že Boží charakter je součástí našeho uva-

žování, našeho hodnotového systému a našeho života. Právě tím zrcadlíme Boží lásku a charakter. Byli jsme přitaheni do Boží blízkosti a milujeme ho za to, kým je a co pro nás udělal.

Všimněme si, že když se Hospodin představuje Mojžíšovi, dělá to ve spojení s tím, že Mojžíš dostává další kopii Desatera. I Desatero je totiž popisem Božího charakteru. Podobně i lidé, kteří nesou Boží jméno ve Zj 14, jsou popsáni jako ti, kdo „zachovávají Boží přikázání“ (Zj 14,12). Všimněme si slova v Listu Židům: „Toto je smlouva, kterou s nimi uzavřu po oněch dnech, praví Pán; dám své zákony do jejich srdce a vepíšu jim je do mysli; na jejich hříchy a nepravosti už nikdy nevzpomenu“ (Žd 10,16,17). Jak nádherné vyjádření evangelia: ačkoli se Boží zákon zrcadlí v našich životech, stále potřebujeme ujištění, že si Bůh již nevzpomene na naše hříchy.

Boží jméno je jeho charakter. Boží morální zákon je přepisem jeho charakteru. A ti, kteří jsou shromážděni na Sijónu v posledních dnech, jsou naplněni láskou k Bohu, láskou projevenou poslušností jeho zákonu.

Aplikace

Jsmeli spaseni vírou, a ne zákonem, jaký význam má potom Boží zákon? (Viz 1J 5,3.)

ŽALM 5

⁸Já však pro tvé hojné milosrdenství smím přicházet do tvého domu, smím se klanět před tvým svatým chrámem ve tvé bázni. ⁹Hospodine, ve své spravedlnosti mě ved' navzdory těm, kdo proti mně sočí, svou cestu přede mnou učíň přímou. ¹⁰Vždyť na jejich ústa není spolehnutí, jejich nitro je zdroj zhouby, jejich hrdlo je hrob otevřený, na jazyku samé úlisnosti. ¹¹Odhal jejich vinu, Bože, ať doplatí na své plány, zavrhní je pro tak četné jejich nevěrnosti, vždyť vzdorují tobě! ¹²Ať se zaradují všichni, kdo se k tobě utíkají; věčně budou plesat, když je budeš chránit, jáсотem tě budou oslavovat ti, kdo milují tvé jméno. (Ž 5,8–12)

Osobní studium

Přečti si Ž 5. David v těchto verších vykresluje ostré kontrasty mezi těmi, kteří jsou ztraceni, a těmi, kteří byli vykoupeni. Porovnej tento žalm s popisem ve Zj 14,1–12. Jaké podobnosti nacházíš a jak ti to pomáhá pochopit, co to znamená být součástí Božího lidu v posledních dnech?

David zdůrazňuje, že „zlý nemůže být u tebe hostem“ (Ž 5,5). Cílem svatyně bylo, aby Bůh mohl přebývat uprostřed svého lidu. Totéž bude platit o Kristově království (viz Zj 21,3). Ti, kdo se chtějí přiblížit k Božímu trůnu, musí být vykoupeni.

Za zmínku stojí i Davidův popis klanění jako aktu uctívání v Ž 5,8, protože právě uctívání je ve velkém sporu klíčovým problémem. Ve Zj 13 se pětkrát nachází sloveso „klekat“ (ve významu uctívat) a v poselství tří andělů v následující kapitole je vyzýván svět: „Poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod“ (Zj 14,7). David nám říká, že před Hospodina předstupuje „v bázni“ před ním. Také poselství tří andělů vyzývá svět: „Bojte se Boha a vzdejte

mu čest, neboť nastala hodina jeho soudu“ (Zj 14,7).

Všimněme si také, že o vykoupených představených ve Zj 14 se říká, že „z jejich úst nikdo neuslyšel lež“ (Zj 14,5). Jsou to pravdomluvní lidé, jejichž slova a skutky zrcadlí spravedlivý Boží charakter. Stojí v protikladu k těm, o kterých David říká, že „na jejich ústa není spolehnutí“ (Ž 5,10).

V této klíčové části Zjevení Jan představuje úžasnou scénu: obyčejní hříšníci byli vytaženi ze spárů smrti a nyní mají výsadu stát v Boží přítomnosti. O toto právo se nijak nezasloužili. Dostávají ho díky skutečnosti, že Beránek Boží – spravedlivý Syn člověka – tam stojí s nimi. Dostali odpuštění a jsou vykoupeni. Nemusí už nést svou vinu (porovnej se Ž 5,11), protože ji za ně nesl Boží Beránek (porovnej s Iz 53,12 a 2K 5,21).

Když je jednou Boží jméno vepsáno do našeho srdce, je obtížné mlčet. Boží lid předává poslední nabídku milosrdenství „mocným hlasem“ (Zj 14,7). „Ať se zaradují všichni, kdo se k tobě utíkají; věčně budou plesat, když je budeš chránit, jáсотem tě budou oslavovat ti, kdo milují tvé jméno“ (Ž 5,12).

Aplikace

Představ si, že stojíš před svatým a dokonalým Bohem u soudu, přičemž on vidí každý skutek, který jsi kdy udělal. Co nám tato představa říká o tom, že nutně potřebujeme Kristovu spravedlnost?

„BUDU UČIT NEVĚRNÉ TVÝM CESTÁM“

⁹Zbav mě hříchu, očist' yzopem a budu čistý, umyj mě, budu bělejší nad sníh. ¹⁰Dej, ať slyším veselí a radost, ať jásají kosti, jež jsi zdeptal. ¹¹Odvrať svou tvář od mých hříchů, zahlad' všechny moje nepravosti. ¹²Stvoř mi, Bože, čisté srdce, obnov v mém nitru pevného ducha. ¹³Jen mě neodvrhuj od své tváře, ducha svého svatého mi neber! ¹⁴Dej, ať se zas veselím z tvé spásy, podepři mě duchem oddanosti. ¹⁵Budu učít nevěrné tvým cestám a hříšníci navrátí se k tobě. ¹⁶Vysvobod' mě, abych nebyl vinen krvi, Bože, Bože, moje spásu, ať plesá můj jazyk pro tvou spravedlnost. ¹⁷Panovníku, otevři mé rty, ať má ústa hlásají tvou chválu. (Ž 51,9–17)

Osobní studium

Poté, co se Hospodin zjevil Izajášovi v trúním sále (Iz 6,1–8), a poté, co mu jeden ze serafů oznámil: „tvá vina je odňata a tvůj hřích je usmířen“, odpověděl na Boží volání slovy: „Hle, zde jsem, pošli mne!“ (Iz 6,8). Prorok pochopil, že jeho vztah s Bohem se napravil. I když si Izajáš uvědomuje své chyby, je připraven pracovat pro Hospodina.

My jsme v úplně stejné situaci. Jak bychom mohli hlásat záchranu druhým, pokud bychom ji sami nepřijali? Dobrou zprávou je, že očistění od hříchu a viny můžeme mít vírou v Ježíše a v to, co pro nás udělal.

Co David slibuje v textu Ž 51,9–17? Co hodlá udělat, až bude omilostněn a očistěn od svého hříchu?

Být povolán do Boží přítomnosti v konečném důsledku znamená být poslán zase zpět. Bůh ve své moudrosti pověřil vykoupené, aby sloužili jako jeho hlas padlému světu. V určité době dějin bude vliv jeho lidu na zemi silný. Zjevení 18,1 nám říká, že jeho naléhavá závěrečná výzva obyvatelům hříchem poznačené planety ozáří celý svět.

„Jakmile přijmeme Ježíše Krista, budeme chtít všem lidem sdělit, jak úžasného přítele jsme v něm našli. Boží pravdu, která nás zachraňuje pro věčný život a která nás mění, nedokážeme ve svém srdci zatajit. Jestliže přijmeme od Ježíše Krista odpuštění a proměňující moc, nedokážeme to před ostatními skrýt. Když nás naplní radost, kterou do lidského života přináší Boží Duch, musíme se o ni podělit s jinými. Poznali jsme, že náš Pán je dobrý, a to si nemůžeme nechat pro sebe.“ (SC 78; CVP 81)

Základem poselství tří andělů je „věčné evangelium“ (Zj 14,6). Zpráva o spasení v Ježíši Kristu, která tvoří podstatu evangelia, zaznívá tedy ještě před tím, než zazní výzva uctívat toho, „kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod“ (Zj 14,7), nebo než zazní zpráva o pádu Babylóna (Zj 14,8) či výstraha před uctíváním šelmy a její sochy (Zj 14,9). Evangelium stojí na prvním místě, protože varování a výzvy tří andělů jsou vlastně poselstvím naděje a zaslíbení. Ti, kdo toto poselství hlásají, prožívají naději v Ježíši a v tom, co pro ně udělal. Kromě „věčného evangelia“ ve skutečnosti nemáme nic, co by stálo za to světu sdělit.

Aplikace

Uvažuj o tom, jak velký důraz je ve Zjevení 14 položen na „věčné evangelium“. Text se o něm zmiňuje dříve, než zazní poselství tří andělů. Co nám to říká o důležitosti dobré zprávy?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„V žalmech Davidových se obráží celá škála zážitků, od hloubek přiznané viny a sebezatracení po nejvznešenější vyznání víry a nevrucnější obcování s Bohem. Ze záznamu o Davidově životě vysvítá, že hřích přináší toliko hanbu a žal, že však láska a milosrdenství Boží sahá až do největších hlubin a že víra pozdvihuje kající duši, aby mohla být přijata mezi dítky Boží. Ze všech ujištění, jež obsahuje slovo Boží, je záznam o Davidově životě jedním z nejpůsobivějších svědectví o věrnosti, spravedlnosti a milosrdenství Božím. [...] Přisáhl jsem Davidovi služebníku svému... buďte s ním stále ruka má, ano i ramenem svým posilovati ho budu... Pravda má a milosrdenství mé s ním bude a ve jménu mém vyvýšen bude roh jeho. A vložím na moře ruku jeho, a na řeky pravici jeho. On volaje ke mně, dí: Ty jsi otec můj, Bůh silný můj a skála spasení mého. Já také za prvorozeného vystavím jej, a za vyššího králů zemských. Na věky zachovám jemu milosrdenství své, a smlouva má s ním stálá bude.“ (Ž 89,4.22.25–29) (PP 754.755; PP 569)

Otázky k rozhovoru

1. Lidstvo žalostně selhalo při dodržování smlouvy, kterou s námi uzavřel Bůh. David byl „muž podle Božího srdce“. I přes některé jeho fatální chyby ho Bůh použil k tomu, aby nám oznámil podstatu našeho spasení. V jakém smyslu je David předobrazem Ježíše, který v náš prospěch dokonale dodržoval Boží zákon? A proč je to, co Ježíš učinil v náš prospěch, naší jedinou nadějí?
2. Které pasáže v žalmech považujete za místa odrážející zkušenosti, kterými jste sami prošli? Proč je toto poznání pro vás důležité?
3. Proč se žalmy tak často zmiňují o chrámu? Co se můžeme naučit z Davidovy lásky ke svatyni? Jak nám to může pomoci vážít si toho, co máme v Ježíši, jako našem nebeském Veleknězi, který „je na pravici Boží a přimlouvá se za nás“ (Ř 8,34)? Proč i my jako vykoupení lidé potřebujeme Krista, aby se za nás přimlouval v nebi?
4. V souvislosti s výše uvedeným citátem z knihy Ellen G. Whiteové uvažujte o vaší vlastní zkušenost s tím, že „víra pozdvihuje kající duši, aby mohla být přijata mezi dítky Boží“ po „hanbě a žalu“ způsobených hříchem?